

Rigmor Restorff sjeysti

10. februar

Lurta! Er hatta ikki Frühlingssrauschen?

Tónarnir vella fram sum perlur — brússandi sum bráðnandi áarfossar um várið. Sóln glitrar í hvørjum dropa, og tey smáu blomstrini berja seg burtur úr tí frystu moldini, sum tíðnar og gevur eftir. Blomstrini rista veturin av sær og hava í somu løtu gloymt, at veturin í heila tíkið hevur verið til.

... Eingin kann vera í iva um, at hetta lagið hjá Sinding er program-musikkur, at hetta lýsir ljósið og tað, sum livnar ... Hóyr vársuðið, skalvalopini! Eg elski hetta tóna lagið. Tað minnir meg um gummu mína. Hon spældi hetta lagið fyrri mær, tá eg var litil.

Gumma mín hevur eisini eina ferð verið litil, sum vit øll. Tá var hon til-tikin buldrari, og øll søgdu, at hon skuldi verið drongur. Hon át allan lort: kol, øsku og runu, hon drakk vatn úr kirkjugarðsánni og dálkaði seg illa. Og tá hon nú ikki var drongur men genta, mátti okkurt gerast fyrri at lætta um stríðið.

Gentur hevdu flættur tá í tíðini, men hyggur tú at teimum gomlu familjubilutunum, sært tú, at gumma er stuttklipt og hevur frunt. Ná — hon bleiv eisini vaksin og bleiv fyrri meg ein eyka mamma. Hon hevði eitt vakurt brúnt klaver úti í Hornabø, har hon búði saman við gubba og børnunum.

Stovan, har klaverið stóð, var so kæld um veturin, men vit hugsadu ikki so nógv um tað. Gumma læt seg í eina ullinta troyggju, smoygdu rendurnar langt út á skøvningarnar og setti seg við klaverið. So — herligt!

Hon gyklaði tónarnar fram úr tí beru luft. Hóyr — Schumann! Hansara vakra Arabeska fær meg enn at minnst aftur á ta gomlu plússsofuna, eg sat í, meðan ljósið sá inn vestanfrá Frælsinum. Eg visti ikki, hvør Schumann var, men hóyr lagið!

Tær nýstist ikki at vita, hvør gjørdi listaverkið. Er tað ikki eitt feitt, hvør málaði Mona Lisu? Hygg at henni og uppliv hana. Tað er nóg mikið.

Gumma hevur altíð verið ein blandingur av tí praktiska arbeiðnum og so musikinum.

Hon kundi fyrrapartin standa úti í vaskikjallaranum og reinsa toskar-

høvd. Hon skolaði tey væl og virðiliga og stroyddi eitt sindur av salti á. So í pottin við teimum, komfýringarnar av, pottin út á og so — inn í stovuna til klaverið.

Grieg! Hvør var Per Gynt og hvat gjørdi hann? Eg visti tað ikki, og gumma var ikki tann, sum helt langar teoretiskar frágreiðingar. Skuldi hatta vera Dovregubbin? Kundi tað ikki eins væl vera Jóhannis í Mattalág, sum rann eftir okkum, tá vit komu kleyvandi inn í bøn?

Min Dovregubbi var eitt menniskja, sum elskaði rósar og hevði

vakstrarhús av glasi. Hann hevði eina trøð, sum kundi fingið heiðursmerki fyrri røkisskipa, og hann rann eftir børnum, tá tey kleyvadu bæn niður og nevaði eftir teimum. Men eygu hansara lugu, tí tey vóru góð og ikki ónd. Min Dovregubbi keypti mais til hønurnar og seldi feita ófítijavnaða mjólk til tey á Landavegnum. Gumma spældi sín Grieg og visti einki um mín Dovregubba.

Tá hon var ung, var hon í Danmark. Um dagin var hon arbeiðsgenta á triðju hædd hjá nokrum hálfvinnu fólku, sum høvdu flygil standandi inni í

stovuni. Um kveldarnar var hon pianistur á einum dansiskúla í Keypmannahavn.

Ikki tordi gumma at nerta við klaverið, tá vertsfólkini vóru inni. Hon turkaði stövið av tangentunum hvønn dag og poleraði lokið við bonivoksi, men so skjótt tey finu vóru farin í býin, leyp hon inn í stovuna við sinum nótum og fór at øva.

Annars sat hon úti í køkinum, meðan hini ótu. Aftaná fekk hon leivdirnar at eta, og henni longdist illa heim aftur til Havnar. Gumma var eitt tað mest føroyska menniskja, eg kenni. Hon triv-

ist onga aðrastaðni, og hon heldur, at veðurlagið í Føroyum er akkurat til pass.

Ongantið slapp hon á nakran musikkskúla.

Ongantið lærði hon teori og harmonisering. Men kortini dugdi hon at harmonisera og modulera, transponera og improvisera. Tað mesta hevði hon lært seg sjálva. Tað er natúrmetodan um aftur. Tað fall henni so lætt, og hon hugsaði ikki so nógv um tað. Men summi søgdu, at tað var ikki fyrri mark, tí hatta var bara viðfött, og tað er jú einki at ganga og reypa sær av...

Sjálvandi vóru kortini nógvir musikalskir spurningar at dragast við. Tónaløg, hon ongantið hevði høyrð spæld, spurningar, sum eingin dugdi at svara, uppgávur, hon var noydd at taka upp á seg, tí eingin annar dugdi ella vildi.

Hon leyp í vaðið og vónaði tað besta.

Gubbi elskaði náttúruna. Hann fiskaði sil, fletti seyð og lá í fjørðinum við báti. Har var altíð nógvir døgurðamatir í husinum.

Men tá gubbi fór á Leitisvatn at fiska sil, var gumma altíð við. Tey settu tjald upp og svóvu har um næturnar. Eingin eygleiddi tey — uttan rotturnar, sum snoddandi mólu rundan um tjaldið við sinum lýsandi, ljósareyðu eygum í mánalýsinum.

Gumma og gubbi lógu fyr nógvum fólki, buðu beint við landssjúkrahúsið, so tað var laga á manni at fara inn á vegnum at fáa sær ein drekkamunn.

Hópur av skjólingum gistu har: barnakonur úr Sundalagnum, smiðir av Skálafjørðinum, sjómenn úr Vágnum, og konur úr Suðri. Og so var tað gamla dula Lena úr Nólsoy. So vókur við hvítum hári, sum so javnan kom at ferðast. Lenu dámdi væl at lesa og var í heilum heimi á bókasavnum fyrri at læna bókur. Tá so bókavörðurin vildi hjálpa henni at finna okkurt, segði hon: Lat tað vera eitt sindur um kríggj og eitt sindur um kerligheit.

Gumma stóð í kittli úti í vaskikjallaranum og vaskaði smiðjuleið ella seingjarklæðir á vaskibrettinum. Hon hirti alt niður í kóikigrýtuna, sum stóð til reiðar full av heitum vatni. Hendurnar vóru bólgnadar og bloyttar, og

eingin droymdi um, at tær i ovurmorgin skuldu spæla solomusikk fyrri almenninginum.

Úti í urtagarðinum vuku eplir, og gubbi fekk jørðber at búnast. Høsnini vurpu egg, og seiðatrøðini fyltust av nývaskaðum fiski.

Føstulávint! Gumma stóð við feitti á hondunum og mýkti brússukkur, meðan gubbi hongdi tunnu upp úti í túninum til børnini at sláa. Aftaná slapp allur riðilin inn í køkin at fáa drekka og heitar bollar.

Frühlingssrauchen! Hendurnar á gummu eru risnar av arbeiði. Fingrarnir eru stuttir og kubbutir. Hon høgur pinna-brenni, bukar fisk og bindur mystrutar troyggjur. Síðani inn í stovuna til sín Mozart og Beethoven.

Eg verði næmingur hjá henni og spæli eina ferð um vikuna í try á fyrri einki.

Gumma dugir við einfaldum orðum at greiða frá. Hvat er ein variasjón? Hon tekur eitt súrepli. — Hygga her! Tað kann rivast til rákost, og hygga! Tað kann kókast til súreplakaku. Tað kann skerast í smápætti og koyrast í kakudeiggj. Súreplið er broytt. Tað er blivið til eina variasjón, men tað blivur kortini við at vera: súrepli.

Gubbi lærir meg skúling. Lærir meg at loysa tær torfuru og óreinu matematikkuppgávurnar. Hann situr í timar og skrivur tøl og rokna út, teknar sirklar og trikantar og vinklar. Hann tingast hart við seg sjálfan, meg og allan heimin og fær rúkkur í pannuna, sum hann hugsar.

Eg skjli ikki eitt vet av tí, hann sigur, men skrivi skikkiliga alt inn í stflabókina og gevi læraranum tað.

Lærarin hyggur grundandi at sinum ótrúliga næmingi, sum hevur loyst uppgávurnar út í æsir og nakað væl afturat. Man hann hava illgruna um, at tað er gubbi mín, sum hevur loyst allar hesar matematisku fløkurnar upp á fleiri líka góðar mátar?

Gumma heldur glað føðingardagsgildir fyrri børnunum og søgurnar, hon fortelur, eru tær bestu í verðini.

Á nýggjárinum brennur gubbi tað størsta bálið í býnum, og Oskar Arge

